

ارسال ۱۰ هزار و ۱۱۲ شعر به دبیرخانه کنگره شعر دفاع مقدس

نشست شورای علمی بیست‌وپنجمین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس و مقاومت، با حضور سردار عباس بایرامی رئیس سازمان ادبیات و تاریخ دفاع مقدس، حجت‌الاسلام محمدحسین انصاری‌نژاد دبیر علمی کنگره و جمعی از اعضای این شورا برگزار شد.حجت‌الاسلام محمدحسین انصاری‌نژاد در این نشست به تشریح آخرین فعالیت‌های دبیرخانه این رویداد پرداخت و گفت: ۱۰ هزار و ۱۱۲ شعر به

دبیرخانه کنگره واصل شده است؛این آمار ۴۰ درصد از تعداد اشعار رسیده به دوره قبل کنگره بیشتر است.او همکاری بخش‌های مختلف نیروهای مسلح با کنگره شعر اسمال را از نقاط برجسته این رویداد دانست و تصریح کرد: اسمال فراجا، ارتش و وزارت دفاع همکاری خوبی با کنگره داشتند و نتیجه آن اضافه شدن محور جدید مدافعان امنیت بود. محور شهدای مدافع امنیت یکی از اتفاقات جدید اسمال کنگره بود

گفت‌وگوی «جام جم» با لیلیا کردبچه، شاعر و نویسنده

ماهنوز زیاد مطالعه می‌کنیم!

علی‌مقاره‌ری
آگروه فرهنگ و هنر

آدمی، دلبسته چیزی نمی‌شود مگر این‌که از آن آگاهی داشته باشد. به گفته دانشمندان، آگاهی است که موجب دلبستگی می‌شود و هرچه آگاهی افزون‌تر باشد دلبستگی نیز بیشتر است. از پیش‌نیازهای برپایی تمدن نوین ایرانی ـ اسلامی بی‌هیچ‌کمان آگاهی فراگیر ملت از داشته‌ها و خویشانش ایرانی‌شان با همه ابعدادش است تا بتوانیم در پرتو این آگاهی جامع، طرحی نو در سپهر امروز دراندازیم. آگاهی نیز از رهگذر خواندن و مطالعه به‌دست می‌آید. می‌گویند کتاب در هر شکل و فرم، با همه اهمیتش انگار از دست و دل ما رخت برپسته و سرانه مطالعه‌مان اگر هم بالا رفته چندان از مطالب نازل و سطحی و نچندان بایسته فراتر نمی‌رود! این مهم و پاره‌ای از دیگر مسائلی را که خواه‌ناخواه کتاب را دور و دست‌نیافتنی کرده با لیلیا کردبچه، نویسنده کتاب‌هایی همچون آواز آن پرنده که زن بود، دست به مهره با کلمات، میان جیوه و اندوه، زبان شعر امروز و ... این موضوع را در میان گذاشتیم.

[۱] ارتباط ما با متن اندک است یا به قولی به خاطر سرانه مطالعه پایین، چشمگیر نیست؟ در این باره گویا حساب و کتاب روشن و بایسته‌ای نداریم.

به نظر من ما نمی‌توانیم با قطعیت بگوییم سرانه مطالعه پایین است، زیرا این فضای مجازی در سطحی همه‌گیر متن‌های پرشماری را در اختیار همه مردم قرار داده است (متن اعم است یعنی می‌تواند نوشتاری یا یک قطعه موسیقی یا ویدئو یا عکس یا ... باشد).

یک بانوی خانه‌دار که تا یک دهه پیشتر تنها ارتباطش با فضای اجتماعی فقط یک تلویزیون بود و مواجهه بسیاری افراد با متن خیلی محدود بود اما امروز همان بانوی خانه‌دار عضو چند کانال به‌فرض آشپزی است؛ یعنی وارد ساحتی شده که در آنجا مطالعه می‌کند، به‌هرحال متن دریافت می‌کند و چیزی را می‌خواند و می‌بیند.

منتها اتفاق خیلی ناشایستی که افتاده

نازل‌بودن این متن‌های فراگیر است و به این خاطر که چندان به بالابردن درجه فرهیختگی و ژرفای بیشش مخاطبانش منجر نمی‌شود، تلقی عمومی این شده که سرانه مطالعه ما پایین است. منظور ما از متن برای مطالعه آن متنی است که از یک درجه‌ای فراتر و بالاتر باشد.

متأسفانه متن‌ها تنزل پیدا کرده‌اند. متأسفانه کسانی که تا پیش از این مطالعه جدی می‌کردند و رمان و داستان و شعر و اصول تخصصی علایق و حرفه‌شان را می‌خواندند در فضای مجازی می‌بینیم با چند دل‌نوشته و ویدئوهای سطحی و چوک و... و وقت‌شان را بر می‌کنند و دیگر برای خواندن و آن جدیتی که داشتند وقت کم می‌آورند یا اصلاً ندارند.

[۲] پس می‌شود گفت بسیاری از مخاطبان و کاربران این فضا به لذت روح‌پرور مطالعه نمی‌رسند و دست نمی‌یابند، درواقع وقت‌کشی می‌کنند؟

دقیقا همین‌طور است؛ یعنی متن صرفا زمانی‌که من خواننده به ارزشمند بودنش پی می‌برم از خواندنش لذت می‌برم، ولی متن‌هایی که ما می‌بینیم همه‌ش صرفا برای وقت‌گذرانی است.

[۳] امام صادق(ع) می‌فرمود من به شما درباره چیزی فرمان نمی‌دهم مگر که به خودم نیز همان را امر می‌کنم. از این رو تا می‌توانید بر شما باد (الجد و الاجتهاد) تلاش و کوشایی و

سختن این است که خیلی از زیربناها و زمینه‌ها و مسائل هست که ضرورت دارد همه‌شان بسامان باشند تا جوان ما فقط فرصتی داشته باشد و بتواند با این قیمت‌ها یک کتاب بخرد و فرصتی آسوده داشته باشد تا بتواند آن کتاب را بخواند. متأسفانه به‌ویژه در این چند سال اخیر واقعا به جایی رسیدهایم که می‌بینیم یک جوان باید تمام‌وقت فقط برای معیشتش کار کند و این روند هر روز بدتر و سخت‌تر نیز می‌شود.

برای دست‌گرفتن یک رمان و خواندنش [با کنش خلاقه و نگاه انتقادی] دست‌کم روز به‌روز باید زمان بگذارد اما او به‌ناگزیر چنین نگاهی دارد که می‌توانم در این سه‌روژه زمانم را به پول تبدیل کنم و البته مجبور است چنین برآوردی داشته باشد چون اجاره‌خانه و بسیاری چاله دارد که بایستی پرشان کند. پس یک‌سری مسائل دخیل هستند که همه‌شان زنجیره‌ای با هم درگیر و در ارتباطند که بسامان‌کردن همه‌شان برای بالابردن و هرچه کیفی‌تر کردن سرانه مطالعه ضروری است.

[۴] در محله‌های شیرمان عمری است می‌بینم امنیت و آسایش نسل نو فراهم است اما همکاری برای وقت‌گذرانی می‌کند جز کتاب خواندن و مطالعه؛ انگار دیده‌ام ما اشکال پیدا کرده. این را با چه کار کنیم؟

متأسفانه آن قشری که بیش از این خیلی اهل مطالعه، فیلم و تئاتر ... بودند شمار این‌گونه افراد خیلی کم شده که فکر می‌کنم به‌خاطر تاثیر شرایط اقتصادی است، یعنی طبقه متوسط که توقعات فرهنگی عملا از آنها می‌رود و آنها هستند که تاثیرگذارند، به‌قدری این طبقه کوچک شده که جای نگرانی عمیق دارد. بخشی از طبقه متوسط ریزش کرده و فقیر شده و بخشی از اینها مهاجرت کرده‌اند.

این قشر خیلی کم‌شمار شده.

واقعا شمار زیادی از اینها را که می‌دیدم و آشنایی داشتم که به‌راستی دغدغه‌های جدی فرهنگی داشتند (نه که فقط کتابخوان باشند) به عبارتی مؤلف و خالق بودند، می‌نوشتند، کار می‌ساختند، الان می‌بینم همه دغدغه‌های‌شان مسائل ابتدایی مانند معیشت روزانه و اجاره و ... است درحالی‌که هنرمند به‌هیچ‌وجه نباید ذهنش درگیر چنین مسائلی باشد تا بتواند متنی پدید بیاورد.

که میزبان اشعاری از ۲۰۰ شاعر شد. همچنین محور شهدای حوزه و روحانیت مورد توجه قرار گرفت که اتفاقات جدیدی را رقم زد. دبیر علمی کنگره خاطرنشان کرد: شهدای شاهچراغ محور دیگر کنگره معرفی شده بود و محورهای «قرآن و نقش آن در پرواز شهدا» و «طوفان‌الاقصی» در راستای حمایت از جریان مقاومت اسلامی افزوده شده بود که مورد استقبال چشمگیری قرار گرفت.

با این‌که می‌شود امیدوار بود که این دوره هم می‌گذرد و بوی بهبود از اوضاع جهان خواهد آمد، انگار نمی‌شود چنین برداشت کرد. مثلا درباره این امکانات لجام‌گسیخته‌ای که در فضای مجازی در اختیار نسل نو هست، ابزار امیدواری می‌کنیم که این دوره ذوق‌زدگی و رویکرد پرشور و فراوان می‌گذرد، روندی طبیعی و عادی می‌شود و مردم استفاده درست و حساب‌شده را یاد می‌گیرند اما متأسفانه بدتر می‌شود.

جوان‌ها و نوجوها می‌آیند و کم‌تجربه‌ها و کم‌سوادها را می‌آورند و این امکانات بی‌روپیگر را بدون سنجه و فیلتر مناسب شناختی به کار می‌گیرند و آسیب‌زایی این چنین روند و رویکردی بیش از پیش افزایش می‌یابد.

خودم آدمی هستم که امیدوارم و همواره می‌کوشم امیدوار و خوشبین باشم که این هم می‌گذرد و شرایط بهتر می‌شود. می‌بینم گذشته و بدتر شده که بهتر نشده است. واقعا نمی‌دانم چه راهکاری می‌شود ارائه داد. البته کسانی که دست‌اندرکارند و به شرایط اشراف و آگاهی دارند حتما می‌توانند برای بهبود اوضاع راهکار ارائه دهند اما آیا امکاناتی برای اقل این راهکارها در اختیارشان قرار می‌گیرد تا کاربردی شوند؟ قطعلا خیر. من فکر می‌کنم که فعلا فرهنگ در اولویت نیست امیدوارم که فرهنگ، دوباره در اولویت قرار بگیرد.

[۵] بسیاری از آیین‌های کهن و هزاره‌ای ما ایرانیان در سال‌های پیش متوقف شدند و ادامه نیافتند. در این باره با هوشنگ جاوید، پژوهشگر نامی موسیقی، گفت‌وگوها داشتیم که جای بسی نگرانی است!

بله، کاملاً فرهنگ و مسائیل فرهنگی از دغدغه خارج شده و چنانچه این مهم اولویت داشت و واقعا در سطح بزنامه‌ریزی‌های کلان اجتماعی و سیاسی و اقتصادی از دغدغه‌های اولویه بود دست‌کم بهای کاغذ کنترل را پذیرفتنی می‌شد.

تسهیلاتی دست‌کم نه‌فقط برای کاغذ و کتاب بلکه برای دیگر شاخه‌های هنری در نظر گرفته می‌شد. زمانی فکر می‌کردم که چرا هرکسی شعر می‌گوید، خودم می‌انگاشتم شعر از هنرهای کم‌هزینه است درحالی‌که در شرایط کنونی مثلا یک عکاس باید دست‌کم ۷۰ میلیون برای خرید دوربین بپردازد یا یک نقاش نوجو دست‌کم باید ۲۰ میلیون برای خرید رنگ بپردازد.

درحالی‌که یک سراینده می‌تواند بی‌نیاز از حتی کاغذ و نوشت‌افزار در ذهنش شعرش را ثبت کند؛ اما زمانی بود که چنین برداشتی داشتیم، اکنون می‌بینم همین شاعر برای ارائه هنرش چه با نشر کاغذی یا مجازی باید هزینه‌های زیادی بدهد که سرجمع می‌بینیم هنر کم‌هزینه اصلا وجود ندارد و از این مهم‌تر این‌که کار خلاقه و آفرینش‌گرانه برای یک آدم خلاق، بسیار پرهزینه شده است.

خودم عکاس بسیار خلاق و برجسته‌ای را می‌شناسم که چون توان خرید عدسی مورد نیازش را نداشته اکنون در یک کارگاه سرامیک‌کار می‌کند. یعنی فعلا به‌ناگزیر هنرش را کنار گذاشته و به کار کلیشه‌ای ساختن کاسه بشقاب و لیوان برای مخارج روزانه‌اش مشغول شده تا کمی بتواند عدسی بخرد!

[۶] استاد کامبیز روشن‌روان هم در گفت‌وگوی جام‌جم به نوآرندگان خلاق و توانایی که کم‌شمار هم نبوده‌ند اشاره داشت که کلا ناگزیر شدند هنرشان را فدای به قول سعدی: کار گل بکنند، آن‌هم برای رزق ناگزیر روزانه!

بله! همچنین باور دارم که در میان این همه حلقه‌های تودرتو که به‌همدیگر مربوطند بزرگ‌ترین حلقه و تعیین‌کننده‌ترین‌شان متأسفانه اقتصاد است. البته نباید از آسیب‌هایی که فضای مجازی به فرهنگ زده هم غافل شد.

پرسه در کوچه‌های مجازی

عطیه عیار / نویسنده و مترجم

به خدا باور داریم

در این مدتی که درگیر پیگیری اخبار غزه بودم نکته‌های زیادی توجهم را به خود جلب کرد. بعضی از آنها ارزش خیری داشتند و در صفحات و ستون‌ها و مقاله‌های مختلف به آنها اشاره شد اما بعضی موارد و نکته‌ها در زمره بافت گفتار یا به عبارت ساده‌تر پیام پنهان در کلام می‌رود. یکی از این نکات روح حاکم بر کامنت‌های صفحه‌های مختلف است. آنچه در صفحه یک آشپز عرب یا اینفلوئنسر آفریقایی و اروپایی حامی فلسطین حس می‌کنیم متفاوت است از کامنت‌های زیر صفحه یک بازیگر آمریکایی مخالف/ موافق جنگ غزه. در صفحه بازیگر، شهروندان آمریکایی با هم بحث و جدل دارند، توهین می‌کنند، حقایق تاریخی را در جواب هم می‌فرستند، این وضعیت در صفحات خبری غربی حتی جدی‌تر هم می‌شود، ولی علاوه بر بحث‌کننده‌ها، گروهی دیگر هم حضوری پررنگ دارند که من اسم‌شان را گذاشتم «باورمدان آمریکایی».

ما به آمریکا باور داریم

غالب این افراد آمریکایی‌هایی هستند به‌شدت معتقد به روح آمریکایی. این افراد به آمریکایی بودن خود می‌بالند، همه‌جاق را به کشورشان و سیاست‌های دولت‌های‌شان می‌دهند. حتی اگر مخالف رئیس‌جمهور وقت باشند، تمام‌قد از او دفاع می‌کنند، چون او نماینده و چهره کشورشان است. پرچم آمریکا برای‌شان در حد وحی منزل مقدس است و باید در هر شرایطی به آن احترام گذاشت. عمیقاً باور دارند که حضور نظامی و سیاسی آمریکا در اقصی نقاط جهان لازم و ضروری است و اگر این حضور نباشد امنیت شهروندان آمریکا در خاکش به خطر می‌افتد. درنهایت، نیروی نظامی آمریکا را بی‌تغیر، نشان افتخار و دلیل برتری خود بر همه دنیایم می‌دانند. به اعتبار این نیرو همه را مستخره و حتی تهدید می‌کنند. بارها در مکالمات مان به‌خودم گفته‌اند اداه‌کنیم شما را از روی زمین پاک می‌کنیم و اگر تا به حال چنین نکرده‌ایم لطف‌ما به شما توروست‌ها! (ا) بوده است. اینها را نه سیاستمدار و نظامی آمریکایی که جوانان و نوجوانان معمولی‌شان می‌گویند.

ما به چه باور داریم؟

صادقانه بگویم این موقعیت دست بالایی که این افراد حس می‌کنند و به اعتبار آن به این راحتی هر ملت و گروهی را تحقیر می‌کنند همیشه عصبانی‌ام می‌کرد. واقعیت تلخ این بود که حس حقارت را با موقعیت منتقل کرده بودند. همان حقارتی که زمان شهادت سردار عزیزمان با تمام وجودم حس کردم و هنوز هم از تم بیرون نرفته‌ام است. انگار بزرگ‌تر خانه ما نتوانسته بود طوری از ما اهالی خانه حمایت کند که شروع‌محله و نوج‌ها و طرفدار هایش جرات عریده‌کشی نداشته باشند. برایم زجرآور بود که یک فرد عادی و بی‌منصب آمریکایی، صرف آمریکایی بودن به سردار بلندمرتبه ما توهین می‌کرد و مردم ما را انسان نمی‌دید.

ما به حزب خدا اعتماد داریم

چند روز پیش همه با خنده ویدئوی ماهیگیر ایرانی را دست به دست می‌کردند این بار تهدید نه از سمت یک آمریکایی که یک ایرانی باورمند بود. باوری که این فرد عادی و بی‌منصب به اقتدار و توان نیروهای امنیتی‌اش داشت باعث شده بود از داخل قایق ساداش، آن ناو غول‌پیکر را تهدید کند. کاری که هنوز برای خیلی از شهروندان جهان حتی در فکر و تصور هم قفل است، چه رسد به عمل. این ماهیگیر نترسید که مبدا ناو آمریکایی من و همه شهرم را با یک کلیک نابود کند»، بلکه به پشتوانه ناو و به عزم جدی نهادهای نظامی و امنیتی کشورش «آب‌های سرزمینی» را برای آن ناو و همه نهادهای پشت آن بازتعریف کرد. آن قدر در این کار جدی بود که اپراتور سپاه روی بی‌سیم آمد و به او گفت ما خودمان حواس‌مان هست. شما به کارت برس! فکر می‌کنم این دو پیام فارسی‌ای بود تا آمریکا هر سیگنالی را که لازم است دریافت کند. «ما به خدا باور داریم» عبارتی است که در دوران جنگ سرد و تقابیل آمریکا با کمونیسم شوروی، روی تارهای آمریکایی چاپ می‌شد.

نماهنگ

برگزاری محفل شعر غزه؛ مظلوم سربلند

در ایام شهادت اولین فدایی ولایت، حضرت صدیقه طاهره س.ا.ا... علیها، محفل شعر «غزه؛ مظلوم سربلند» دوشنبه ۲۰ آذر برپا می‌شود. در این محفل احمد بابایی، محمدحسین ملکیان، علی‌اکبر فرهنگیان، محسن کاویانی، نفیسه سادات موسوی، مهدیه نژاد ابراهیم، حسین اسدق‌پور، هادی قاسمی و هادی ملک‌پور با اجرای محمود حبیبی کسبی شعر می‌خوانند. این محفل به همت معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه و با مشارکت بیمارستان و دانشگاه علوم پزشکی بقیه...، الاعظم عجل... و موسسه فرهنگی عقیق برگزار می‌شود.

«از دل نور»

در فرهنگسرای نیاوران

آثار هنری اینمکاری و کوفی‌نگاری در نگارخانه اصلی فرهنگسرای نیاوران به نمایش گذاشته شدند. این نمایشگاه شامل آثار جمعی از هنرمندان آینه‌کار به سرپرستی استاد سیاحوش طریزی و هنرمندان کوفی‌نگار به سرپرستی استاد «همايون مقدس است که طی دو سال گذشته در مرکز معماری اسلامی حوزه هنری آموزش‌های لازم برای تسلط به این دوهن‌گران سنگ‌کهن را دیده‌اند. تمامی این آثار توسط اکبر شیرمحمدزاده، مدیر هنری این نمایشگاه طی فرآیندهای هنری و داوری گروهی جمع‌آوری شده است. مرکز معماری اسلامی حوزه هنری باهدف اعتلای سطح کیفی و کمی سبک طراحی معماری با رویکرد احیای معماری ایرانی اسلامی در جهت هویت بخشی به سبک زندگی ایرانی با معیارهای بومی و اسلامی با بهره از نیروهای متخصص و انقلابی، اقدام به برگزاری این رویداد نموده است. نمایشگاه «از دل نور» از هفدهم تا بیست و سوم آذر در نگارخانه اصلی فرهنگسرای نیاوران دایر است و علاقه‌مندان برای بازدید و خرید این آثار، می‌توانند روزهای هفته از ساعت ۱۰ تا ۱۹ و روز جمعه از ساعت ۱۴ تا ۱۹ تا به این مجموعه مراجعه نمایند.

نمایش میراث و آثار هنری ۳۵ کشور در کاخ نیاوران

نمایشگاه «انسانیت، همبستگی، یک سیاره» میراث و آثار هنری از ۳۵ کشور در کاخ نیاوران افتتاح شد.

در نمایشگاه «انسانیت، همبستگی، یک سیاره» میراث و آثار هنری از ۳۵ کشور از سرتاسر قاره‌ها، فرهنگ‌ها و سنت‌ها با هدف گرامیداشت روز ملل متحد در سال ۲۰۲۳ در ایران به نمایش گذاشته شده است. استرالیا، اتریش، دولت چندملیتی بولیوی، برونی دارالاسلام، بلغارستان، شیلی، چین، ساحل عاج (کت دیووارا)، کرواسی، فنلاند، مجارستان، هند، جمهوری اسلامی ایران، ایتالیا، زاپن، قزاقستان، کویت، قزاقستان، مالزی، مکزیک، نروژ، پاکستان، فیلیپین، جمهوری کره، رومانی، فدراسیون روسیه، اسلواکی، اسپانیا، سریلانکا، سوئیس، اوکراین، ونزوئلا، یمن، زیمبابوه و سریر مقدس (واتیکان) کشورهایی هستند که آثارشان در این نمایشگاه ارائه شده است. علاقه‌مندان برای بازدید از نمایشگاه «انسانیت، همبستگی، یک سیاره» می‌توانند تا ۲۶ آذر همه‌روزه از ساعت ۱۰ تا ۱۶ به تالار آبی مجموعه فرهنگی تاریخی نیاوران واقع در میدان شهید باهنر (نیاوران) مراجعه کنند.

